

Remissyttrande

Datum: 2025-02-19

Dnr.: LI2924/01086

Li.remissvar@regeringskansliet.se

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

YTTRANDE

Framställan om ändring i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) samt förordningen (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal

Sammanfattning

Sjöfartshögskolan/ Linnéuniversitetet har tagit del av promemorian *Framställan om ändring i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) samt förordningen (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal*, dnr LI2924/01086.

Sjöfartshögskolan/ Linnéuniversitetet förespråkar föreliggande remiss under beaktande av nedan redovisade synpunkter.

Förslag till förordning om ändring i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438)

Sammanfattning

Sjöfartshögskolan/ Linnéuniversitetet har inga invändningar mot förslagen om ändringar i fartygssäkerhetsförordningen (2003:438).

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal

Sammanfattning

Sjöfartshögskolan/ Linnéuniversitetet har synpunkter beträffande föreslagna formuleringar i 1 Kap. 13§, 2 Kap. 7§ och 2 kap. 19 §

Synpunkter

Förslag:

1 Kap. 13§

... Utbildning ska bedrivas av en av Transportstyrelsen godkänd utbildningsanordnare. Godkännande får endast ges till svenska juridiska personer och får endast avse utbildningsverksamhet i Sverige...

Sjöfartshögskolans/Linnéuniversitetets kommentar:

Dagens tillsyn av utbildningar som övervakas genom ett system för kvalitetsnormer har enligt Sjöfartshögskolans erfarenheter varit bristfällig.

Förslaget om att utbildning ska bedrivas av en av TS godkänd utbildningsanordnare, dvs att godkänna denne i sig kan ge TS bättre förutsättningar att kunna verifiera den enskilde utbildningssamordnarens kompetens och lämplighet att leverera kvalitetssäkrade utbildningar i enlighet med gällande lagar, förordningar och föreskrifter. TS förslaget att endast godkänna svenska juridiska personer som utbildningssamordnare bidrar enligt Sjöfartshögskolan till ett mera långsiktigt hållbart utbildningssystem.

TS föreslår vidare om en övergångsbestämmelse med innebörden att gällande beslut om godkända kvalitetssystem ska bli giltiga tills det finns anledning att förnya dessa, och först då genomgå en bedömning enligt de nya kraven.

Sjöfartshögskolan anser det som rimligt att applicera övergångsbestämmelsen, dock bör tiden begränsas och de befintliga besluten ersättas fortast möjligt med ett beslut enligt det nya systemet.

Sjöfartshögskolan rekommenderar att sätta en deadline då befintliga beslut skall upphöra att gälla och ersättas med beslut om godkända utbildningsanordnare enligt de nya kraven.

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Förslag:

1 Kap. 13§

Redare får utbilda ombordanställd sjöpersonal i

...

10. sjukvård ombord enligt 5 kap. 6 §.

Sjöfartshögskolans/ Linnéuniversitetets kommentar:

Formuleringen ”*sjukvård ombord enligt 5 kap. 6 §.*” är oprecis. Hänvisningen till SFS 2011:1533 5 kap. 6 § som stipulerar

”*För att få intyg som sjukvårdare ombord ska sökanden ha fullgjort godkänd utbildning*” lämnar fortfarande utrymme för förväxling med andra sjukvårdsutbildningar så som exempelvis STCW Manila VI/4-2 Medical Care.

Det är således oklart vilken slags utbildning som avses med ”sjukvård(are) ombord”. För att få klarhet med detta så är man tvungen att konsultera TSFS 2011:116 Transportstyrelsens föreskrifter om utbildning och behörigheter för sjöpersonal 12 kap. Utbildning för intyg 4 b §

Där stipuleras:

4 b § Med en godkänd utbildning för erhållande av ett intyg som sjukvårdare ombord enligt 5 kap. 6 § förordningen (2011:1533) om behörigheter för sjöpersonal, avses en utbildning i enlighet med bilaga 36. Intyget avser tjänstgöring med ansvar för sjukvården eller tjänstgöring med delegerad uppgift som sjukvårdare ombord på fartyg med ett fartygsapotek enligt bilaga D i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2021:80) om sjukvård och apotek på fartyg. (TSFS 2021:85)

För att undvika osäkerhet om vilken utbildning som avses med *sjukvård ombord* bör ytterligare hänvisningar alt. definitioner göras.

Rekommenderat ny lydelse:

10. sjukvård ombord enligt 5 kap. 6 § och TSFS 2011:116 12 kap 4b§

Alternativt att göra en referens i en fotnot i vilken det hänvisas till *TSFS 2011:116 12 kap 4b§*

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Förslag:

1Kap 20§

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om inträdeskrav till utbildning för sjöpersonal

Sjöfartshögskolans/ Linnéuniversitetets kommentar:

Sjöfartshögskolans utbildningsverksamhet regleras bl.a. genom Högskolelagen (1992:1434) och Högskoleförordningen (1993:100). Tillträde till Sjöfartshögskolans programutbildningar och kurser regleras främst i Högskoleförordningen (1993:100) 7 kap. Tillträde till utbildningen och *Linnéuniversitetets Lokala Antagningsordning för grund- och avancerad nivå*. Ett bemyndigande till TS att föreskriver inträdeskrav skulle **kunna** innebära att ytterligare en aktör stipulerar antagningskriterier till Sjöfartshögskolans programutbildningar och kurser. Sjöfartshögskolan har full förståelse för Transportstyrelsens behov att ha inflytande över inträdeskrav till utbildningar som leder till behörigheter, certifikat och intyg för sjöpersonal för att minimera risken att dessa utfärdas på felaktiga grunder. -Det finns dock en **risk** att de olika aktörers beslut om antagningsregler, i det här fallet Högskoleförordningens , Linnéuniversitetets å ena sidan och Transportstyrelsens å andra sidan **ej alltid kommer vara konvertibla och därmed skapar rättsosäkerhet men också kommer bli mer resurskrävande**. Det gäller då främst då speciella antagningskrav till kurser inom Sjökapten- och Sjöingenjörsprogrammet och FBVII- utbildningarna skulle vinna tillämpning.

Sjöfartshögskolan rekommenderar att ett bemyndigande till TS att meddela föreskrifter om inträdeskrav till utbildning för sjöpersonal utnyttjas **restriktivt och koordineras genom samarbete mellan TS och de berörda aktörerna på nationell och lokal nivå**. **Alternativt ger ett undantag för kurser inom utbildningar på högskolenivå**.

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Synpunkter

2 kap. 1 §

För att få de behörigheter som anges i 3–9 §§ och 15–21 §§ krävs högskoleutbildning vid ett universitet eller en högskola som omfattas av högskolelagen (1992:1434) eller hos en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina

Sjöfartshögskolans/ Linnéuniversitetets kommentar:

De föreslagna justeringarna avser:

2 kap. 9 §

*För att få behörighet som **fartygsbefäl klass VII** ska sökanden 1. ha fullgjort godkänd utbildning, och.....*

2 kap. 21 §

*För att få behörighet som **maskinbefäl klass VII** ska sökanden 1. ha fullgjort godkänd utbildning, och...*

Sjöfartshögskolans/ Linnéuniversitetets kommentar:

Sjöfartshögskolan välkomnar återinförandet av förtydligandet på att fartygsbefäl- och maskinbefäl klass VII ska genomföras inom högskole-/ universitetssystemet. Att formellt åter inkludera dessa två behörighetsgrundande utbildningar i Universitets- och Högskolesystemet manifesterar samhällsaktörers krav på utbildningarnas innehåll, omfattning och genomförande som ska **vila på vetenskapligt grund och beprövad erfarenhet**. Detta ger också **bättre och smidigare förutsättningar för den enskildes möjligheter att kunna förvärva högre behörigheter, större progressivitet i utbildningssystemet och större möjligheter att kunna tillfredsställa sjöfartsnäringens (långsiktiga) behov av kvalificerad personal.**

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Synpunkter

2 Kap. 7§

För att få behörighet som fartygsbefäl klass V ska sökanden

1. ha fullgjort godkänd utbildning,
och
2. ha fullgjort minst 36 månaders däckstjänstgöring, *varav minst sex månader ska ha bestått av vakthållning på bryggan under uppsikt av en handledare med nödvändig kunskap och erfarenhet för uppdraget.*

Sjöfartshögskolans/ Linnéuniversitetets kommentar:

I STCW regel II/1.3 stipuleras följande.

.3 have performed, during the required seagoing service, *bridge watchkeeping duties under the supervision of the master or a qualified officer for a period of not less than six months;*

Det är således fartygets **befälhavare eller fartygsbefäl** innehavande för uppdraget nödvändig kompetens som skall handleda / övervaka vakthållningen på bryggan.

Sjöfartshögskolan anser att det av Transportstyrelsen förslagna begreppet ”handledare” bör ersättas med ”fartygets befälhavare eller annat fartygsbefäl” så som det är stipulerat i STCW .

Detta för att undvika alternativa tolkningar av begreppet handledare.

Rekommenderat ny lydelse:

ha fullgjort minst 36 månaders däckstjänstgöring, *varav minst sex månader ska ha bestått av vakthållning på bryggan under uppsikt av fartygets befälhavare eller fartygsbefäl med nödvändig kunskap och erfarenhet för uppdraget*

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Synpunkter

2 Kap 13§

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om att behörighet enligt 12 § även får uppnås genom gymnasial utbildning *eller nationell yrkesutbildning*, inriktad mot sjöfart.

2 Kap 13§

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om att behörighet enligt 24 och 27 §§ även får uppnås genom gymnasial utbildning *eller nationell yrkesutbildning*, inriktad mot sjöfart.

Sjöfartshögskolans/ Linnéuniversitetets kommentar:

Sjöfartshögskolan välkomnar inkluderingen av den nationella yrkesutbildningen som behörighetsgivande utbildning, vilket **breddar kompetensförsörjningen till den svenska sjöfartsnäringen**

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Synpunkter

2 kap. 19 §

För att få behörighet som maskinbefäl klass V ska sökanden

1. ha fullgjort godkänd utbildning,
och
2. ha fullgjort minst **36 månaders praktik**
varav

- a) *minst 30 månaders maskintjänstgöring, där minst sex månader ska ha skett på fartyg med en maskinstyrka om minst 3000 kW,*
- b) *minst tre månaders kvalificerad verkstadstjänstgöring,*
och
- c) *minst tre månaders tjänstgöring i elektrisk verkstad.*

Maskintjänstgöringen enligt första stycket 2 a) ska bestå av minst sex månaders vakthållning inom fartygets maskinavdelning och skett under uppsikt av en handledare med nödvändig kunskap och erfarenhet för uppdraget.

Sjöfartshögskolans/ Linnéuniversitetets kommentar:

I STCW regel III/1.3 stipuleras följande

3 have performed, during the required seagoing service, **engine-room watchkeeping duties** under the supervision of the **chief engineer officer or a qualified engineer officer** for a period of **not less than six months**;

Det är således fartygets Teknische Chef eller annat maskinbefäl innehavande för uppdraget nödvändig kompetens som skall handleda / övervaka vakthållningen inom fartygets maskinavdelning.

Sjöfartshögskolan anser att det av Transportstyrelsen förslagna begreppet "handledare" bör ersättas med fartygets Teknische Chef eller maskinbefäl så som det är stipulerat i STCW .

Detta för att undvika alternativa tolkningar av begreppet handledare.

Rekommenderat ny lydelse:

Maskintjänstgöringen enligt första stycket 2 a) ska bestå av minst sex månaders vakthållning inom fartygets maskinavdelning och skett under uppsikt av fartygets Teknische Chef eller maskinbefäl med nödvändig kunskap och erfarenhet för uppdraget.

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

Ärendet har beretts av [Andreas Åsenholm](#), sjöfartshögskolan vid fakulteten för teknik, Linnéuniversitetet. Följande personer har deltagit i handläggningen av yttrandet:

[Fredrik Hjorth](#); prefekt, sjöfartshögskolan, Linnéuniversitetet

[Magnus Hofvander](#), universitetsadjunkt, sakkunnig, sjöfartshögskolan, Linnéuniversitetet

[Ingegerd Snöberg](#), universitetsadjunkt, sakkunnig, institutionen för hälso- och vårdvetenskap, Linnéuniversitetet